

Levél

Kedves Zoli!

Filmed nagyon sokrétegű, sok érzést és gondolatot indít, amely csak később fog beérni.

Most csak az első hatást szeretném Veled megosztani.

Az nyilvánvaló, hogy ez egy Nagy Film. A szó minden értelmében. Igazad van, csak nagy vászonra szabad vetíteni. Mindent a kép, a látvány szépségére tesz fel, minden egyes filmkocka és másodperc ikon, szentkép. Fantasztikus rendezői és operatőri munka. A tájak, a romtemplom részletei, a fények, az arcok, ruhák, kavicsok, fűszálak – minden gyönyörű, részletgazdag és kidolgozott. És nem öncélúan! (bár ez magában is elég lenne) – hanem az Üzenet érdekében.

Csodálatosak a színészek. Hogy találtál ilyen gyönyörű magyar arcokat, ilyen zseniket, akik ezt az archaikus beszédet, stilizált, természetfeletti, táncszerű mozgást belülről tudják, természetesen csinálják?

Nyilván rengeteg munka van ebben.

Egy nem e világi helyen és időn kívüli korban, időtlen időben érzi magát a néző. A magyarság nagy sorskérdéseiről csak ezen a síkon lehet méltón beszélni.

A szereplők többszörösen szimbolikusak. Első benyomásom róluk: van a rajongó értelmiségi, akitől a többi irányítást vár, tanítónak, vezetőnek hiszi és mondja magát, de képtelen cselekedni.

Hiába széplelkű, talán szent – akadálya az életnek. (Itt nézzünk magunkba!) Társa a katona, akiben megvan az erő és cselekvőképesség, de tudja értelmi korlátait, ezért vezetésre, parancsra vár. Harmadik a primitív nép, a szolga. Helyzetüket, a lét tragikumát nem érti, de a pillanat túlélésének mestere. A felszabadult rabszolga rögtön öl és erőszakol, ön- és közveszélyessé válik – mégis ő adja tovább, a maga ősállati módján az életet, nem a nagyokosok.

A vén táltos maga az Öregisten, a magyarság és minden ősnép emlékezete, megfáradva-meghalva halhatatlan, és ő adja a nőt, ezt a fantasztikusan megformált Emese-figurát.

A citerás a Művész, aki kísér, elbűvöl, fölemel, túlél és távozik – de a sorskérdést megoldani nem tudja. Nem is dolga.

Az Üzenet első, rögtön ható rétege az, hogy a teljes pusztulás látszólagos, reménytelen helyzet nincs, cselekedni kell. Rendelkezésünkre áll a tradíció, az ősök példája, küldetésünk van Isten-től. Ezt mondják a királyok, a Jézus-szobrocska, a kereszt-szerű balta. A halott táltos két oldalán feltűnő zászlós lovasok jelzik, hogy ha merünk élni, Isten a küldetésünkhöz való erőt is megadja.

Üdv.

Somogyi Győző

